

ПОГОДЖЕНО

Проректор
з навчальних робіт Віталій ХАРУТА

ЗВІТ

за результатами опитування гарантів освітніх програм Національного транспортного університету щодо ступеня охоплення освітніми програмами університету цілей сталого розвитку ООН

У 2019 Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, яка закликає міжнародне співтовариство розширити масштаби освіти в інтересах сталого розвитку для досягнення цілей Порядку денного на період до 2030 року. Опитування, яке тривало з 19 лютого по 1 березня в Національному транспортному університеті, мало на меті з'ясувати ступінь охоплення освітніми програмами НТУ цілей сталого розвитку ООН (<https://ukraine.un.org/uk/sdgs>). Форма опитування була створена за допомогою сервісу Google Forms (рис. 1).

Респондентам було задано 7 запитань:

- 1) *Вкажіть назву Вашої освітньої програми.*
- 2) *Вкажіть рівень вищої освіти.*
- 3) *Чи присутня у Вашій освітній програмі дисципліна, яка пов'язана з формуванням екологічних знань?*
- 4) *Якщо Ви відповіли "так" на попереднє запитання, вкажіть назву дисципліни.*
- 5) *Вкажіть статус дисципліни, яку Ви вказали в п.4.*
- 6) *Вкажіть інші дисципліни Вашої освітньої програми, які дотичні до формування екологічних знань у здобувачів (якщо Ви вважаєте, що в освітній програмі є декілька дисциплін, що формують екологічні знання у здобувача, то в п. 4 вкажіть основну дисципліну).*
- 7) *Оцініть ступінь відповідності результатів навчання за Вашою освітньою програмою цілям сталого розвитку ООН від 1 до 5 балів (де 1 - результати навчання майже не відповідають цілі, 5 - повністю відповідають). Для більш детального ознайомлення з кожною ціллю перейдіть за посиланням <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>.*

Опитування гарантів освітніх програм Національного транспортного університету

У 2019 Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, яка закликає міжнародне співтовариство розширити масштаби освіти в інтересах сталого розвитку для досягнення цілей Порядку денного на період до 2030 року. Дана форма покликана з'ясувати ступінь охоплення освітніми програмами Національного транспортного університету цілей сталого розвитку ООН. Більш детально за посиланням - <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>

Назва зображення

ГЛОБАЛЬНІ ЦІЛІ Сталого Розвитку

Рис. 1. Загальний вигляд форми

В опитуванні прийняли участь 64 гаранті освітніх програм (це 60% освітніх програм Університету). Зокрема, 54,7% з 64 представники освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 37,5 % – другого (магістерського) рівня, 7,8% – третього (освітньо-наукового) рівня (рис. 2).

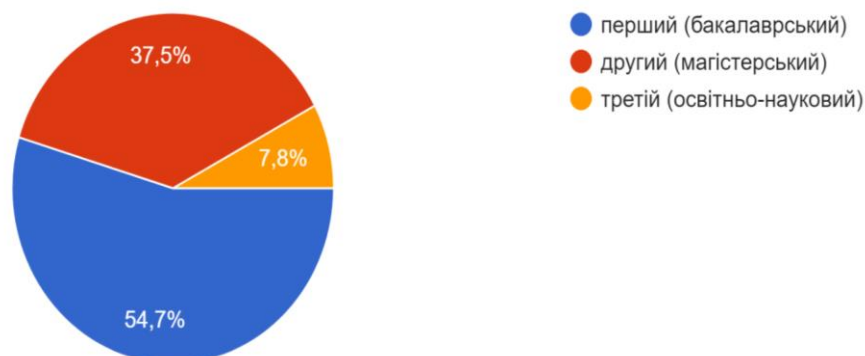

Рис. 2. Розподіл освітніх програм за рівнями вищої освіти, гаранті яких прийняли участь в опитуванні

Зокрема, в опитуванні прийняли участь гаранти освітньо-професійних та освітньо-наукових програм «Екологія», «Системний аналіз в транспортному будівництві», «Технології захисту навколишнього середовища», «Інтелектуальні системи управління дорожнім рухом», «Розумний транспорт і логістика для міст», «Екологічна інженерія автотранспортної діяльності», «Автомобільний транспорт», «Геодезія», «Автомобільні двигуни», «Менеджмент», «Автомобільні дороги, вулиці та дороги населених пунктів», «Оцінка землі та нерухомого майна», «Транспортно-логістичні системи вантажних автомобільних перевезень», «Гідротехнічні споруди в транспортному будівництві», «Автомобільні транспортні засоби», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Інформаційна безпека в комп'ютеризованих системах», «Менеджмент організацій та адміністрування (транспортний менеджмент)», «Технічне обслуговування та діагностика автомобільних двигунів», «Менеджмент природоохоронної діяльності», «Технології захисту навколишнього середовища на автозаправних комплексах та підприємствах будівельної індустрії», «Логістика», «Автомобільні транспортні засоби», «Міжнародний туризм», «Туризм», «Транспортні технології та управління на автомобільному транспорті», «Підприємництво та торгівля», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Маркетинг послуг», «Цифрові технології обліку», «Транспортна логістика міста», «Експлуатація, випробування і сервіс машин», «Прикладна механіка», «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій», «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», «Будівельні та дорожні машини і устаткування», «Економіка», «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства», «Експлуатація, випробування та сервіс машин», «Мости і транспортні тунелі», «Правознавство», «Підприємництво у сфері управління нерухомим майном», «Промисловий дизайн», «Інженерія поверхні деталей засобів транспорту», «Бізнес-аналітика»

82,8% з опитаних відповіли «так» на запитання «Чи присутня у Вашій освітній програмі дисципліна, яка пов'язана з формуванням екологічних знань?» (рис. 3).

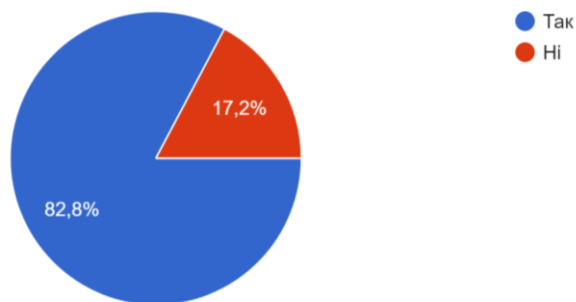

Рис. 3. Розподіл респондентів за наявністю дисципліни, що формує екологічні знання в освітній програмі

Практично 73,6 % з наявних в освітніх програм дисциплінах, що формують екологічні знання за результатами їх вивчення, є обов'язковими до вивчення, 26,4% мають статус вибіркового освітнього компонента (рис. 4).

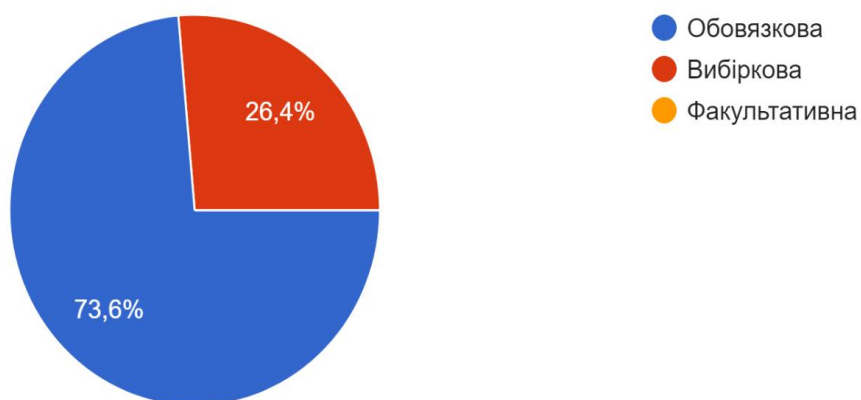

Рис. 4. Розподіл статусів дисциплін, що формують екологічні знання в освітній програмі

До таких дисциплін, що формують екологічні знання в освітній програмі, респонденти віднесли освітні компоненти: «Системи екологічного забезпечення об'єктів транспортної інфраструктури», «Загальна екологія та неоекологія», «Стратегія сталого розвитку транспортної інфраструктури», «Екологія транспорту», «Вплив на людину і навколишнє середовище, безпеку і стійкість», «Сталий розвиток та технології оптимізації глобальних процесів екологічного управління», «Екологія», «Геоінформаційний екомоніторинг», «Екологія транспорту», «Екологічно відповідальне управління проектами та програмами», «Основи екології», «Управління проектами соціальної та екологічної безпеки в транспортних системах», «Екологічні проблеми транспорту», «Менеджмент природоохоронної діяльності», «Управління природоохоронною діяльністю»,

«Інклюзивна циркулярна економіка», «Основи сталого розвитку», «Безвідходні та маловідходні технології. Технології виробництва матеріалів з техногенних відходів та некондиційних матеріалів», «Екологічний туризм», «Макрологістичні системи і сталий розвиток», «Охорона навколишнього середовища при життєвому циклі автомобільної дороги», «Екологічна безпека пасажирських перевезень в містах», «Системи моніторингу технічного стану автомобільних двигунів», «Основи екології та економіка природокористування», «Еколого-економічне оцінювання використання майнового потенціалу та економіка природокористування», «Інвайронментальна екологія», «Новітні технології будівництва мостів із застосуванням енергоефективних технологій», «Екологізація двигунів внутрішнього згорання», «Екологічне право».

Аналізуючи наведений перелік можна зробити висновок, що в більшості освітніх програм наявний освітній компонент, який здатний чітко сформулювати екологічні знання у здобувачів вищої освіти. Окремо, слід зазначити присутність в назвах деяких дисциплін специфічного напрямлення. Зокрема, це стосується освітніх компонентів програм технічного профілю автомеханічного факультету, факультетів транспортного будівництва й транспортних і інформаційних технологій.

Додатково респонденти зазначили дисципліни, які на їх думку поглиблюють знання здобувачів вищої освіти в напрямку розуміння цілей сталого розвитку. Зокрема, це: «Моніторинг довкілля», «Технології захисту атмосферного повітря на підприємстві», «Екологічний менеджмент і аудит на підприємстві», «Основи функціонування ІТС», «Безпека дорожнього руху», «Розумний транспорт», «Ефективність транспортних систем міст», «Моніторинг довкілля та методи вимірювання параметрів навколишнього середовища», «Урбоекологія», «Метрологія, стандартизація і сертифікація в сфері захисту довкілля», «Екологічна безпека», «Технології поводження з відходами в транспортній галузі», «Теоретичні основи екологічної інженерії», «Основи безпеки людини», «Природоохоронне законодавство та екологічне право», «Системний аналіз технологічних процесів захисту навколишнього середовища», «Управлінські підходи та технологічні рішення для впровадження екоорганізаційних змін на об'єктах ТДК», «Технології водопідготовки та водоочистки», «Промислово-транспортна екологія», «Основи охорони праці. Безпека життєдіяльності», «Виробнича база будівництва», «Гібридні транспортні засоби», «Використання альтернативних палив на автомобільному транспорті», «Інтелектуальні транспортні системи», «Основи безпеки в управлінській діяльності», «Екологічний контролінг», «Технологія експлуатації АЗК»,

«Шкідливі викиди при згорянні палива», «Технології захисту атмосферного повітря», «Технології захисту водного середовища», «Екологічний аудит АЗК і підприємств будівельної індустрії», «Туристично-рекреаційне країнознавство», «Організація активного туризму», «Використання та охорона водних ресурсів», «Соціальна відповідальність», «Вплив транспортних систем на людину і довкілля», «Технологічне проектування підприємств з експлуатації машин», «Альтернативні джерела енергії для автомобілів і машин», «Еколого-економічне оцінювання матеріалів та виробів будівельної індустрії», «Управлінська економіка», «Глобальна економіка», «Інноваційні підходи до проектування фундаментів опор мостів з основами енергоефективності в будівництві», «Охорона праці в галузі. Цивільний захист», «Сучасні методи та системи діагностування транспортних засобів», «Ергономіка» та інші.

Окремим завданням для гарантів в рамках цього опитування було оцінити ступінь відповідності результатів навчання за Вашою освітньою програмою цілям сталого розвитку ООН від 1 до 5 балів (де 1 - результати навчання майже не відповідають цілі, 5 - повністю відповідають).

Відповідно результатів оцінювання ступеню відповідності освітніх програм НТУ цілям сталого розвитку (рис. 5) найбільша кількість респондентів вважає, що освітні програми повністю відповідають цілі 4 «Якісна освіта», цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання», цілі 9 «Інновації та інфраструктура», цілі 17 «Партнерство заради сталого розвитку». Середню оцінку (3,5-4 бали) переважна більшість респондентів надала цілі 5 «Гендерна рівність», цілі 7 «Доступна та чиста енергія», цілі 11 «Сталий розвиток міст і громад», цілі 12 «Відповідальне споживання», цілі 13 «Боротьба зі зміною клімату», цілі 16 «Мир та справедливість». Інші цілі сталого розвитку отримали усереднену оцінку біля 3-3,5 балів.

Аналіз відповідей на запитання «Оцініть ступінь відповідності результатів навчання за Вашою освітньою програмою цілям сталого розвитку ООН» свідчить про розуміння розробниками освітніх програм важливості включення цього питання в окремі освітні компоненти чи модулі дисциплін з метою формування відповідних компетентностей у здобувачів вищої освіти.

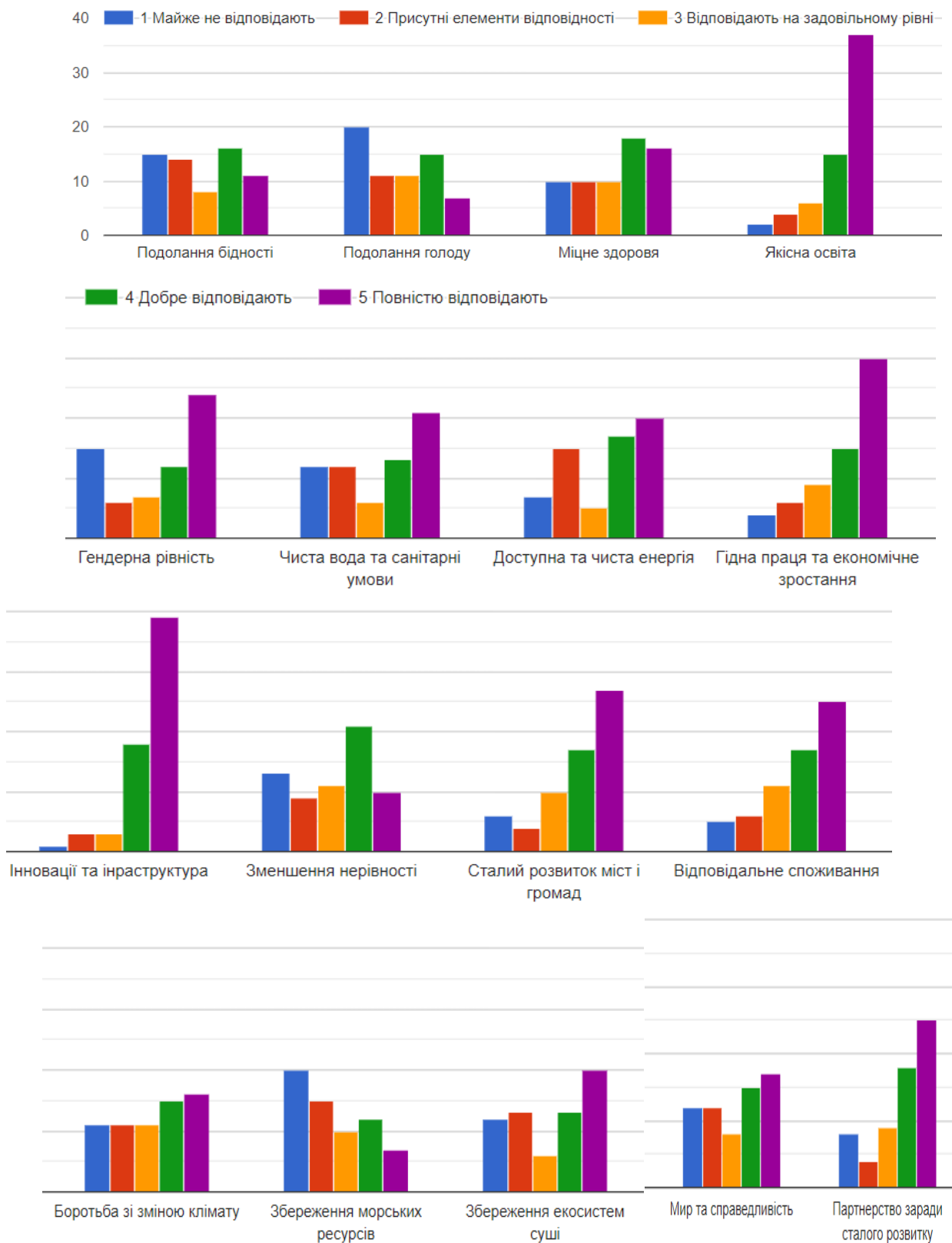

Рис. 5. Бальне оцінювання ступеня відповідності результатів навчання за освітніми програмами НТУ цілям сталого розвитку ООН

Наприкінці опитування респондентам було надано можливість залишити свої пропозиції, рекомендації, запитання за тематикою опитування. Зокрема, деякі з них зауважили наступне:

1. Необхідно збільшити кількість вибіркового дисциплін, які будуть спрямовані на реалізацію цілей сталого розвитку
2. Запровадити елементи сталого розвитку в інші фахові дисципліни освітніх програм.
3. Запровадити елементи неформальної освіти за екологічною тематикою.
4. Забезпечити доступність освітніх серіалів зі сталого розвитку серед студентів і викладачів на публічній платформі.
5. Розробити рекомендації щодо оновлення змісту освітніх компонентів з урахуванням завдань цілей сталого розвитку.
6. Додати (переглянути) в освітніх програмах ті питання, які винесено окремими пунктами у оцінюванні відповідності освітньої програми цілям сталого розвитку ООН, а саме подолання голоду, подолання бідності, гендерна рівність, доступна та чиста енергія.
7. Врахувати питання, що пов'язані з війною в Україні.

Отримані в рамках даного опитування результати будуть враховані в рамках проекту «Мережа трансформаційного навчання для забезпечення стійкості сприяння українській вищій освіті у забезпеченні сталого та потужного відновлення (післявоєнної) України», а також при черговому оновленні освітніх програм Національного транспортного університету, розробці нових курсів, оновленні модулів освітніх компонентів.

Керівник відділу забезпечення
якості вищої освіти

Анна ХАРЧЕНКО